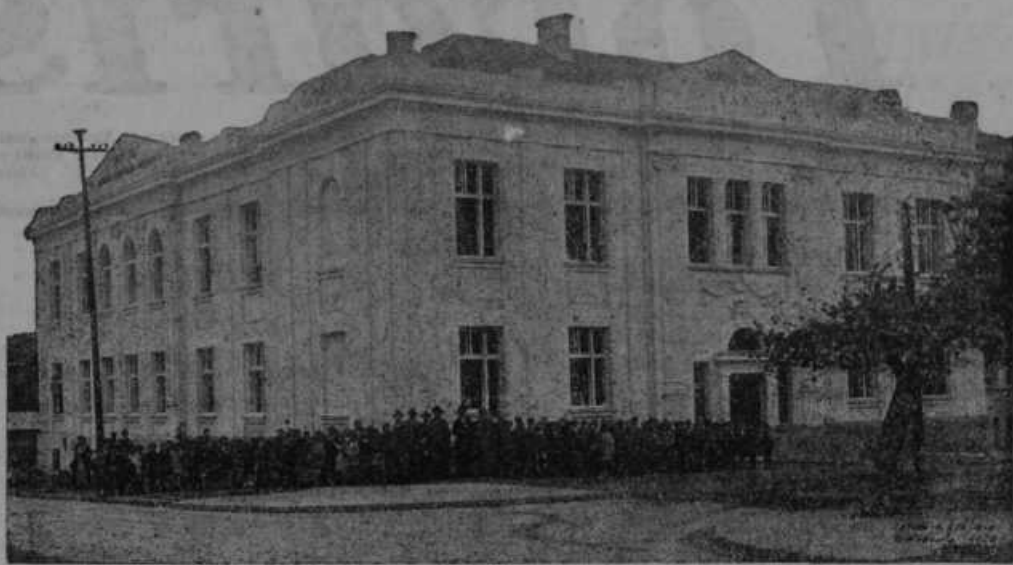

Djački dom UJU u Beogradu.

Meseca oktobra je bil dogotovljen v Beogradu Djački dom, ki ga je zidalo Udruženje Jugoslovenskega Učiteljstva. V tem domu, ki je namenjen kot zavetišče oni šolski mladini, ki bo prihajala na izlete v Beograd, bo prostor za mladinsko knjižnico in etalno v mladinski muzej. V njem se bo

do vršila tudi učiteljska zborovanja ter bodo v njem lahko tudi prenočevali učitelji, ki bodo prihajali v Beograd po opravkih. — UJU se je že preselilo o novi dom in z njim tudi uredništvo organizacijskih listov. Vse drugo bo pa urejeno v najbližji bodočnosti.

Reforma čeških šol.

(Izvirni dopis »Učit. Tov.«.)

V začetku tekočega šolskega leta so se otvorile prve češke reformirane šole. Tri od njih so nameščene v predmestjih glavnega mesta Prage, namreč v Nusli, Mihu in Hostivaru, ostale pa so se osnovali v mestih Ričaneh, Humpolcu in Zlinu na Moravskem. Učni načrt za praške reformirane šole je napravila reformna komisija na šoli visokega pedagoškega študija v Pragi pod vodstvom profesorja dr. V. Prihoda. Glavna pažnja se je posvetila reformirani šoli druge stopnje, za katero je bilo predlagano ime »Kome-nium«.

Ministrstvo šolstva je dovolilo reformirane šole pod sledečimi pogoji:

1. Reformirana šola II. stopnje se mora imenovati »poskusna diferencirana meščanska šola«.

2. Zakoniti vzdrževalci šol se ne smejo brez njihovega dovoljenja bolj obremeniti, kakor so doslej.

3. Poskus se dovoljuje za šolsko leto 1929/30. in v tem letu se bodo na diferencirano meščansko šolo sprejeli samo učenci, ki so dokončali peto šolsko leto.

4. Kot najnižji učni smoter se zahteva, da morejo dijaki nadaljevati svoje nauke v drugem razredu dosedanjih meščanskih šol.

5. Dijaki poskusne šole, ki hočejo prestopiti bodisi kot javni učenci, bodisi kot privatisti na srednjo šolo, morajo položiti sprejemni izpit iz vseh predmetov. Ministrstvo ne ugovarja proti temu, če hoče dijak, ki je položil izpit za srednje šole, nadaljevati svoje nauke na poskusni šoli tako, da so obenem zapisani kot privatisti na kaki javni šoli.

6. Deželni šolski svet je pooblaščen storiti vse potrebne korake, da se reformirane šole otvorijo s 1. septembrom t. l.

7. Reformirane šole morata okrajni in deželni šolski nadzornik čisto nadzirati in o tem izčrpno poročati v mesecu maju ministrstvu.

Prve češke poskusne diferencirane meščanske šole imajo, kakor smo že zgoraj omenili, organizacijo, kakršno je pripravila reformna komisija na šoli visokega pedagoškega študija v Pragi.

Njihovo osnovo tvori šolska enotnost druge šolske stopnje od VI. do IX. razreda. Šole imajo 8 polletij in začno graditi na učni tvarini, ki jo je obravnavalo 5. šolsko leto osnovne šole.

Učna snov je diferencirana z ozirom na nadarjenost dijakov, a to šole od drugega semestra dalje. Šola ima v glavnem dva oddelka, namreč humanističnega in tehničnega. Na humanističnem oddelku se ozira na večjo teoretično nadarjenost dijaštva. Ta oddelk se približuje sedanjim češkim srednjim šolam. Latinsčina in francoščina ali pa angleščina so predmeti, ki si jih dijaki lahko sami volijo za študij. Če si dijak izvoli »klasično stroko« ima v nekaterih predmetih manjše število ur kakor v moderni stroki.

V kolikor je mogoče, so predmeti v posameznih semestrih organizirani tako, da more dijak prestopiti brez posebne izgube energije in časa iz oddelka na oddelk. Ta organizatorična prožnost je eden od glavnih znakov poskusne diferencirane meščanske šole, kajti ravno ona omogoča potrebno pedagoško diferenciacijo.

Učna snov je razdeljena na semestre. Če dijak pade v kakem predmetu, potem ponavlja samo ta predmet, v drugih pa napreduje z ostalimi dijaki.

Največja izprememba v učnem načrtu je učna koncentracija. Medtem ko se na ostalih čeških šolah uči v enem semestru obenem tri ali štiri naučne predmete, je njihovo število na poskusni diferencirani meščanski šoli omejeno. Vsakemu naučnemu predmetu se namreč posveti v semestru večje število ur (štiri tedensko), da je dijakova koncentracija večja. Nov predmet je »obče prirodoslovje«, kjer se poučuje vsa prirodoslovna in prirodoslovna učna tvarina (fizikalna in kemična) na temeljnih problemih iz življenja in prakse.

V zadnjih dveh semestrih je izbira predmetov večja. Po metodični strani se prepusti kolikor največ mogoče vse delo učencu samemu po načelu samodelavnosti. Na ta način postanejo dijaki bolj samostojni. Uporabljajo se problematične metode: Dijak dobi gotova vprašanja napisana, na katera mora pisno odgovoriti. Odgovori zahtevajo namenske informacije, ki si jih dijak pridobi z lastnim študijem učnih pripomočkov in knjig. Pri učnem jeziku niso v rabi čitanke, temveč predela dijak izbrana literarna in naučna dela. Glasno čitanje je preje izjema kakor pravilo. V poskusni diferencirani meščanski šoli se dosti več čita in piše, kakor je bilo v navadi v šolah učilnicah.

Mesto šolskih učilnic zavzemajo prvo delavnice za posamezne predmete, za zemljepis, zgodovino, jezike itd. Dijaki posejajo vsako uro drugo delavnico. Npr. stvarna vzgoja se naslanja na dijakovo samokontrolo in povsod se uvaža dijaška samouprava.

Šola skrbi tudi za kolektivnost vzgojo z rednimi družabnimi sestanki dijakov mesto ene ure državljanske vzgoje, kakaj ti sestanki prevzemajo deloma naloge občanske vzgoje. Med učitelji in dijaki se gradi razmerje družabnega sodelovanja, ki temelji na obojestranskem zaupanju. Učitelji dijače in dijačkinje vikajo.

Dijaki ogovarjajo učitelja z njegovim imenom gospod X., gospod Y. Ker se hoče dijakom privzgojiti zavest pripadnosti do šole kot celote, ima vsaka teh novih šol svojo lastno himno in svoj lasten prapor. Uspeh dijakov v posameznih predmetih se meri s pedagoškimi testi, katerim se dijaki na gotov čas podvržejo. Ti testi so prav dobra pobuda za delo. Diferenciacija dovoljuje, da se more ozirati na individualnost dijakov. Z laboratorijskimi metodami, v kolikor se jih lahko poslužuje, se napeljuje dijak k samodelavnosti in samostojnemu delu. Mestni svet praški je dovolil za vsako šolo po 15.000 Kč izredne dotacije, da se morejo šole opremiti z najnujnejšimi učnimi pripomočki, katerih ob otvoritvi šol sploh ni bilo. Čeprav so vse šole osnovane na istih temeljih, vendar razvija vsaka svojo individualnost. Imenoma Zlinska šola je bolj kompromisna z dosedanjimi šolami in to celo v nekaterih temeljnih potezah.

Praga 1929.

E. Lippert — A. Lajovic.

Domožnanstvo za litijski okraj.

Litijsko okrajno učiteljsko društvo je že parkrat sprožilo misel, da bi izdalo knjigo domoženstva pouka za svoj okraj. To misel mora vsak čim prirčneje pozdraviti. Spisati tako knjigo pa ni samo obširno in težko delo, ki bi ga končno zmogel poedinec, katerega bi lahko enostavno najeli in plačali. Delati bomo morali zanj prav vsi! Zopet bomo stavili na preizkušnjo svoj idealizem, požrtvovalnost in agilnost. Ako smo dovolj trdni bomo tudi prav gotovo uspeli. Prav tako bo treba pričeti z zbiranjem materiala. Zamisli našega g. nadzornika, zbirati material po eni enotni dispoziciji, katero hoče on razposlati na vse šole, bo za

začetek prav dobrodošla. Seveda bo treba pozneje gotovo tudi v tem oziru še kake izpopolnitve, katere nam bo narekovala že praksa sama. Najenostavnejše in najprimernejše je, da učiteljstvo vsake šole izdela za svoj šolski okoliš tozadevno obširno poročilo. Ta poročila pa bi potem, ko bodo že izdelana, predelana in popravljena na domačih učiteljskih konferencah, pošiljali članom komiteja, ki ga bo treba za to na vsak način sestaviti. Po moji zamisli bo najbolje, če razdelimo ves okraj na več enot, kakor jih narekujejo že teritorialne razmere, n. pr.: zagorska kotlina, litijski predel itd. Gospodarske, industrijske in s tem seveda tudi so-

cialne razmere so v zagorski kotlini popolnoma druge, kot v litijskem predelu. Zaradi tega bo treba tudi dispozicijo za zbiranje materiala usmeriti za vsak predel v oni prave, ki je zanj najbolj značilen in odločilen. V vsakem takem predelu pa bi določili enega kot zbiratelja materiala. Ti zbiratelji bi tvorili oni komite, ki bo izdelal program in navodila. Moral bo pritegniti k temu delu tudi kakega strokovnjaka v pomoč. Pozdravljam tudi predlog, da prevzame nalogo in dolžnosti komiteja odbor okrajnega učiteljskega društva, saj bo tudi ono to knjigo izdalo in založilo, in ravno vsled tega ima dovolj povoda, da sodeluje ne samo kot sodelavec, ampak prevzame tudi vodstvo, ker bo gotovo tudi v organizatorskem pogledu najbolje in najlažje uspel. Dolžnost in naloga komiteja bo potem končna razporeditev vsega materiala, sestavljanje raznih statistik in za ureditev finančnega vprašanja.

Približno iste misli sem razvil o priliki poučnega tečaja v Jevnici dne 4. decembra t. l. Moj protigovornik pa je zahteval nekega vodstva v eni sami osebi, ki naj vse to urejuje in vodi. Nastopa proti moji trditvi, da že izdelanih poročil ne bo kazalo bistveno izpreminjati in dokazuje, da je treba v literarnem in tehnično-znanstvenem pogledu vendarle poprave. To trdim tudi jaz sam, toda s pridržkom, da če tudi je v naših vrstah par ljudi, ki se tako radi nazivajo za žurnaliste, sem vendar mnenja, da tega tako važnega dela oni niso zmožni. Dolžnost komiteja bo torej tudi poiskati onega strokovnjaka X, ki ga med nami ni, da bo delo končno popravil in uredil v literarnem, kakor tudi v znanstvenem smislu.

Proti vodstvu v eni sami osebi sem tudi iz enostavnega razloga, ker bi obremenitev ene same osebe s tako obširnimi deloma okupirala ne samo ves njegov prosti čas, ampak bi se dotični moral, ako bi hotel le količjak uspeti, odtegovati tudi delu v šoli. Tega pa ne morem smatrati samo kot žrtev, temveč tudi kot nedopustno dejanje. Na podlagi take knjige pa bodo končno presojali tudi vse učiteljstvo našega okraja. Ne samo to, da bi se v takem vodstvu odražala premočna odvisnost in da bi to delo nosilo pečat ene same osebnosti, sem mnenja, da nam komite lahko v mnogo večji meri garantira za končen uspeh v vseh pogledih, kakor pa poedinec. Zavedati se moramo, da bomo to knjigo gradili vsi in bo zato ona tudi naše merilo in naš ponos!

Jože Tavželj.

DRAGO GORUP & Co.

LJUBLJANA
MIKLOŠIČEVA CESTA 14/II.

Izdelava in prodaja
damske in moške
konfekcije. — Naročila po meri se izvršujejo hitro in točno

En gros. En detail.

Napredovanje učiteljev.

Z ukazom so napredovali sledeči učitelji

a) v 1. skupino II. kategorije:

Fabjan Antonija v Mariboru, Tratnik Ana v Gornji Ponikvi, Safarić Franc v Sv. Juriju ob Pesnici, Zagar Franc v Sv. Juriju ob južni železnici, Svetek Viktorija v Vidmu ob Savi, Lenarčič Anton v Logatcu, Sinkovec Karla v Ljubljani, Likar Franjo v Celju, Antauer Evgen v Tišini, Musek Ljudevit v Sv. Vidu pri Ptuj, Dolinar-Gospodarič Roza v Kresnicah, Beniger Viljemina v Šmarju, Kalin Ivana v Ljubljani, Baukart Jan v Ljutomeru, Jančekovič Matevž v Slovenski Bistrici, Rusjan Ambrozij v Dornovi, Velikonja Josip v Spodnji Polskavi, Jeločnik Aleksander v Križah, Ribičič Josip v Ljubljani, Vrhovec Stanislav v Logu, Pipan Marija v Javorjah, Sotensšek Viktor na Brdu, Grebenc Terezija v Ljubljani, Pogačar Andrej v Kamniku, Požar Metod v Bohinjski Bistrici, Jakopce Franjo v Senovem, Kalan Maks v Šmihelu, Hočevar Franca v Stari cerkvi, Doljak Valentin v Gornjem Logatcu, Bonać Franc v Mostah, Tavčar Marija v Krškem, Ojstriž Ana v Ljubljani, Koželj Marija v Novem mestu, Pogačar Franja v Mavčicah, Cerar Marija v Ljubljani, Ahačič Josipina v Novem mestu, Šest Ana v St. Jerneju, Jalen Terezija v Gorjah, Tavčar Ivan v Ljubljani, Miselj Ana v Koroški Beli, Legat Marija v Breznici, Šifrer-Cop Ana v Breznici, Kogej-Mandelj Franja v Devici Mariji v Polju, Oranič Helena v Križah, Reitz-Gantar Ana v Ljubljani, Franke-Kotnik Marija v Rudniku, Skala Anton v Mariboru, Sušteršič Viljem v Mariboru, Malenšek Josip v Mariboru, Zdošek Bogomir v Letušu, Braz-Grile Franja v Prevaljah, Osterc Jožica v Mali Nedelji.

b) 2. skupino II. kategorije:

Šparl Avgust v Mariboru, Kopriva-Canjkar Ana v Spodnji Polskavi, Križ Otilija v Dolnji Lendavi, Ušen Terezija v Sv. Petru v Savinjski dolini, Urbajs Marija v Črešnjecju, Rehar Marija v Mariboru, Presker Marija v Teharjah, Draksler Iva v Dobrničih, Petrič Ida v Zgornji Šiški, Eržen Zora v Begunjah, Ušeničnik Marija v Domžalah, Škrinjar Alojzij v Ljubljani, Sežun Andrej v Ljubljani, Pugetl Ivana v Sv. Lovrencu, Marinič-Rajh Julka v Sv. Urbanu, Zlindra Valerija v Kostanjevici, Sušnik Marija v La-

Statistika „Naš rod“.

Osnovne šole v dravski banovini:

Statistika naročil za „Naš rod“ do 3. decembra 1929.

S R E Z	Število šol	Doslej naročenih	%	Število otrok	Naročnikov	%
Brežice	20	14		4093	1008	
Črnomelj	31	21		3162	803	
Kamnik	43	27		4796	1436	
Kočevje	51	20		4977	1072	
Kranj	57	26		6063	1683	
Krško	32	25		6798	1836	
Laško	22	19		4244	1500	
Litija	34	21		5076	1506	
Ljubljana - mesto	18	15	67-17 %	4638	1748	31-08 %
Ljubljana - vzh. zah.	29	21		4331	1762	
Ljubljana-okolica	29	23		4397	1808	
Logatec	22	19		3407	1808	
Novo mesto	44	24		6001	1292	
Radovljica	31	26		4316	1862	
Skupaj v bivši ljublj. obl.	463	311		60294	20619	
Celje	39	28		7012	2153	
Dol. Lendava	35	10		4973	386	
Dražgrad	27	17		3582	1712	
Gornji grad	15	11		1770	612	
Konjice	18	11		2483	649	
Ljutomer	20	16		4306	1200	
Maribor - desni breg	35	28	66-29 %	5475	2038	28-62 %
Maribor - levi breg	37	28		7648	2147	
Murska Sobota	50	20		6386	729	
Ptuj	39	38		8479	3158	
Slovenjgradec	24	20		3325	1263	
Šmarje	37	26		5640	1349	
Skupaj v bivši marib. obl.	376	253		60979	17456	
Skupaj v dravski banovini	839	564	67-22 %	127273	38075	29-91 %

Od 36 meščanskih šol naročilo 16, in sicer 1371 izvodov
Od 21 srednjih šol in učiteljskih naročilo 3, in sicer 158

skupaj 1529

z osnovnimi šolami 38075

skupaj 39604 izvodov

»NAS ROD«.

—nr. Prva številka je izšla te dni. Vsled ogromne naklade in barvaste priloge ter drugih nepredvidenih začetnih težkoč se je nekoliko zakasnila. Stori pa smo vse, da jo dobe naročniki še pred prazniki. V ta namen smo začeli najprej z ekspedicijo na šole, ki so oddaljene od pošte in železnice. Če bi se kje zaradi povečanega predprazniškega prometa na poštah primerilo, da ne bi prejeli lista niti v ponedeljek, uredite tako, da pridejo otroci ponj v počitnicah.

—nr. Naknadna naročila. Iz današnje statistike je razvidno, da je ostala skoro tretjina šol brez naročil. Med temi so tudi še nekatere večrazrednice. Ker vemo, da bo zato naknadno še mnogo naročil, mi pa vsled pomanjkanja kapitala ne moremo tiskati več kakor imamo vplačil, smo pustili to pot stavek, da bomo mogli ustreči tudi naknadnim naročnikom. Ta naročila z istočasnim vplačili bomo mogli upoštevati najdlje do 4. januarja, ker tiskarna potem potrebuje material za pripravo nove številke. Kdor torej še reflektira na prvo številko, naj ne zamudi te poslednje prilike, ker je kasneje, žal, ne bi več dobil. Naša zaloga bo namreč vsled omejenih denarnih sredstev tako majhna, da bo služila komaj za kompletiranje letnika.

—nr. Barvasta priloga, ki smo jo priložili prvi številki, ne bo izhajala vedno, ker nam to list čez mero podraži. Opozorite na to naročnike in jim povejte, da je bil to božični dar in da se jih, če bo to le mogoče, spomnimo s podobnim darom zopet za prihr. Pač pa bo prinašal list v vsaki številki pester niz ilustracij in bo izhajal redno na 32 straneh, ako ostane vsaj pri sedanjem številu naročnikov. To se pravi, nudi bo, kar bo pač največ mogoče.

zah, Šivič Milena v Breznici, Gaberšek Zlata na Viču, Berce Alojzij v Špitaliču, Janežič Ema v Sv. Marku, Dojčinovič Mihajlo v Mariboru, Aničič Josip v Polensaku, Zmave Josip v Trbovljah, Komar Stana na Viču, Žigon-Hribenik Franja v Ljubljani, Kuralt Antonija v Predvoru.

c) v 1. skupino III. kategorije.

Pavlovič-Devetak Marija na Viču, Gersbec Rozalija v Lehnu, Mahnič Ivana v Zagorju.

Z ministrskim odlokom so napredovali sledeči učitelji

a) v 3. skupino II. kategorije:

Pohar Josip v Sv. Duhu na Ostrem vrhu, Kotnik Vilijog v Lehnu, Skender Oton v Koroški Beli, Perme Josipina v Hotiču, Frelj Vida v Hrastniku, Fatur Julija v Ljubljani, Grubelnik Marija v Črenšovcih, Vodišek-Turk Alma v Višnji gori.

b) v 4. skupino II. kategorije:

Mizerit Martin v St. Rupertu, Tavželj Jože v Litiji, Čič Albin v Ivancih, Brumen Beno v Ptuj, Mehora Drago v Šenkovem turnu, Jeraj Franja v Ksaveriju, Grčar Ana v Ribnici, Razinger Ana v Toplicah, Pučelj Ana v Lokah, Blaznik Gabrijela v Šmarju, Zmave Marija v Cankovi, Hlebec Katarina v Kropi, Blatnik Angela v Toplicah, Horvat Albina v Hotizi, Sušteršič Marija v Črenšovcih, Merhar Cirila v St. Jerneju.

Na debelo.

Na drobno.

FR. M. ROZMAN

Modna trgovina in strojno pletenje. Priporoča svojo bogato zalogo pletenin. Okusni vzorci. Zmerne cene. LJUBLJANA, ŽIDOVSKA ULICA ŠT. 7.